Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

«ΤΥΠΟΣ» ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ & Σια

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: **Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ**

Διαχειριστής: **Η ΕΤΑΙΡΙΑ «ΤΥΠΟΣ»**

Όσα γράμματα ἐνδιαφέρουν τὴ Διαχείριση πρέπει νὰ διευθύνωνται:

«ΕΤΑΙΡΙΑΝ «ΤΥΠΟΣ» *Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ»*

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιὰ τὸ Ἐσωτερικὸ δρ. 20 τὸ χρόνο.
» 10 τὸ ἑξάμηνο.
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. 25 τὸ χρόνο.
» 15 τὸ ἑξάμηνο.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ο ΚΥΡΙΟΣ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας δὲν ἐξαντλεῖται μόνο γιὰ τὴ γλώσσα καὶ τὴν ἐκπαίδευση. Ὅλη ἡ πνευματικὴ κίνηση καὶ τὸ φιλολογικὸ μέλλον τῆς χώρας τὸν ἀπασχολεῖ καὶ τονὲ ρουφάει ὁλάκερον. Ὁ παλιὸς ποιητὴς καὶ συνεργάτης τοῦ «Νουμᾶ» δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ ξεχάσει τὶς παλιές του ἀγάπες. Κεῖνο ποὺ τὸν ἀπασχολεῖ τώρα εἶναι τὸ ζήτημα τῆς Ἀκαδημίας κι ὁ Γενικὸς ἔχει πάρει πιὰ τὴν ἀπόφαση μαζὶ μὲ τὸ γλωσσικὸ καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸ ζήτημα νὰ λύσει καὶ τὸ μεγάλο αὐτὸ ζήτημα. Ἔτσι μᾶς πληροφορεῖ πὼς ἡ ἵδρυση τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἀποφασισμένη καὶ πὼς τὸ προσωπικό της προορίζουνται νὰ τὸ ἀποτελέσουνε τρεῖς εὐτυχισμένες τάξες ἀνθρώπων. Πρώτη τάξη εἶναι οἱ κορυφαῖοι ποιητές, σὰν τὸν κ. Πολέμη, ἢ σὰν τὸ Στρατήγη νὰ ποῦμε. Ἡ δεύτερη εἶναι οἱ σοβαροὶ ἐπιστήμονες. Ὑποθέτουμε πὼς δὲν μπορεῖ νὰ μείνει ὄξω οὔτε ὁ κ. Γαρδίκας, οὔτε ὁ κ. Κουγέας. Ἡ τρίτη εἶναι οἱ σοφοὶ Ἕλληνες. Κ' ἔτσι φτάνουμε στὸν κόμπο. Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ σοφοὶ Ἕλληνες. Σοφὸς Ἕλληνας βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος παρὰ κεῖνος ποὺ οὔτε ποιητὴς χρημάτισε, οὔτε σοβαρὸς ἐπιστήμονας στάθηκε. Ἕνας ποὺ στέκεται ἀνάμεσα στὶς δυὸ αὐτὲς τάξες. Λοιπὸν ποιοὶ εἶναι αὐτοί; Ὁ κ. Γενικὸς δὲν εἶναι, γιατὶ αὐτὸς χρημάτισε μιὰ φορὰ ποιητής. Ἄ ζοῦσε ὁ μακαρίτης ὁ Κανελλίδης, αὐτὸς θὰ εἶχε ὅλα τὰ δικαιώματα στὸν τίτλο τοῦ σοφοῦ Ἕλληνα. Τότε ποιὸς εἶναι; Μπᾶς κ' εἶναι ὁ κ. Καθαφάκης; Ἢ ὁ Σεβασμιώτατος; Ἐξὸν ἂν ἔχει χρηματίσει κι αὐτὸς ποιητὴς, ποὺ πολὺ τὸ ὑποπτευόμαστε, ἂν κρίνουμε ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρο ποὺ δείχνει γιὰ τὴ φιλολογία μας κι ἀπὸ τὸν ἐπικήδειο στὸ Σουρῆ, ποὺ δὲν εἴτανε παρὰ μιὰ φιλολογικὴ κριτική, ἕνας κριτικὸς δηλαδὴ διαξιφισμὸς μὲ τὸν Ψυχάρη. Τί θὰ γίνει λοιπόν; Εἶναι βέβαιο πὼς ἂ μείνει ἔτσι ἀόριστος ὁ ὅρος αὐτός, ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ προβάλλουνε ὑποψηφιότητα Ἀκαδημαϊκοῦ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει κανεὶς Ἕλληνας, ποὺ νὰ μὴ μπορεῖ νὰ διεκδικήσει τὸν τίτλο τοῦ σοφοῦ. Γι αὐτὸ φρονοῦμε πὼς εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁριστοῦνε μὲ ἕνα νομοθετικὸ διάταγμα τὰ προσόντα τοῦ σοφοῦ Ἕλληνα μὲ τὸ γνωστὸ τύπο. «Προκηρύσσεται διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν τόσων κενῶν θέσεων σοφῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. Οἱ διαγωνισθησόμενοι πρέπει νὰ προσαγάγωσι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας 1) πιστοποιητικὸν ὅτι οὐδέποτε κατεδικάσθησαν, 2) ἐνδεικτικὸν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μὲ βαθμὸν τοὐλάχιστον «καλῶς» κλπ.» Ἔτσι μόνο φρονοῦμε πὼς μπορεῖ νὰ διευκολυνθεῖ ἡ ἀνεξάντλητη μέριμνα τοῦ κ. Γενικοῦ γιὰ τὰ γράμματα.

* * *

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ στὴν ἐπικήδεια κριτική του γιὰ τὸ Σουρῆ ἔκανε καὶ μιὰ πρώτης τάξης παρατήρηση γιὰ τὴ φιλολογία μας. Ὁ Σος ποὺ δὲ διαβάζει ὅπως οἱ προκάτοχοί του μόνο συναξάρια μὰ παρακολουθεῖ μ' ἐνδιαφέρο ὅπως ταιριάζει σ' ἕναν κληρικὸ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς κι ὅλη τὴ φιλολογικὴ κίνηση τοῦ τόπου, ἔκανε τὴ σπουδαία παρατήρηση πὼς σὲ κάθε σελίδα τῆς φιλολογίας μας, προβάλλει τὸ ἀντιθρησκευτικὸ πνεῦμα ἀντίθετα πρὸς τὴν ποίηση τοῦ Σουρῆ ποὺ εἴτανε πλημμυρισμένη ἀπὸ ἕνα βαθὺ θρησκευτικὸ αἴσημα. Ὁ Σος ἔχει πολὺ δίκηο. Ἡ ἀντιθρησκευτικότητα πλημμύρισε πιὰ τὰ βιβλία ποὺ βγαίνουνε. Ὅλα τὰ περιοδικὰ εἶναι γεμᾶτα ποιήματα. Τὸ θέμα τοῦ ἔρωτα ξακολουθεῖ ἀκόμα νὰ ἐμπνέει τοὺς συγγραφιάδες. Κανεὶς ποιητὴς δὲ δημοσίεψε οὔτε ἕνα τροπάρι, οὔτε ἕνα κοντάκιο, οὔτε ἕνα εἱρμὸ καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ τὰ ἔργα ὅλων εἶναι καὶ δίχως κανένα εἱρμό. Ὅταν ὅλη ἡ λογοτεχνία ἐξαντλεῖται μὲ τὸ ζήτημα τοῦ ἔρωτα ἢ μὲ κοινωνικὰ ζητήματα ἀφήνοντας κατὰ μέρος ὅλα τὰ ψυχόφελα καὶ ἠθοπλαστικὰ θέματα, ποὺ θὰ μποροῦσανε νὰ μορφώσουνε χριστιανικὰ τὴ σύχρονη γενεά, τί ἄλλο δείχνει αὐτὸ παρὰ πὼς τὸ αἴσημα τῆς θρησκευτικότητας περνάει μιὰ περίοδο βαθειοῦ ξεπεσμοῦ; Καὶ τώρα γεννιέται τὸ ζήτημα τί πρέπει νὰ γίνει γιὰ νὰ περιοριστεῖ τὸ καινούριο αὐτὸ κακὸ ποὺ ἀνακάλυψε ἡ ὀξυδέρκεια τοῦ Σου. Ἐμεῖς προτείνουμε γιὰ μέσο καταπολέμησης τοῦ κακοῦ τὸ κήρυγμα ἀπὸ τοὺς ἄμβωνες τῶν ἐκκλησιῶν. Ὁ κλῆρος, ποὺ εἶναι εὐτύχημα πὼς διατηρεῖ ἀκόμα ἀκμαῖο τὸ θρησκευτικό του αἴσημα, νἀρχίσει τὸ κήρυγμα κατὰ τῆς λογοτεχνίας. Μὰ κ' ἡ Ἀστυνομία νὰ βοηθήσει. Μόλις παρουσιάζεται ἕνα περιοδικὸ μ' ἐρωτικὸ ποίημα, ἀμέσως νὰ κατάσχεται. Ἔτσι ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ ἐκλείψουνε κι ὅλα τὰ καινούρια περιοδικὰ καὶ νἀπομείνει λεύτερο τὸ στάδιο τῆς κυκλοφορίας στὴ «Διάπλαση», ποὺ πρέπει τέλος πάντων νὰ τὸ ὁμολογήσουμε, πὼς εἶναι τὸ μόνο ἠθοπλαστικὸ φύλλο στὸν τόπο μας.

Καμιὰ ἐπιστήμη καὶ καμιὰ τέχνη, καμιὰ ἰδέα καὶ καμιὰ ἐπανάσταση δὲν πρόκοψε, χωρὶς τὴν κριτικὴ σκέψη καὶ τὸ γκρίνιασμα, παράλληλα μὲ τὴ δράση. Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶναι παθητικὰ ζευγαρωμένοι καὶ περπατᾶνε σὰ νὰ σκιάζουνται μήπως σπάσουν ταῦγά, προτιμῶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δοκιμάζουν ἀναμεταξύ τους τὴ δύναμη τῆς γροθιᾶς τους.

Π α λ α μ ᾶ ς